

Rekognice osob simultánní, sekvenční, wildcard či eliminační – kterou preferovat?¹

RADKA ČIHULKOVÁ

Katedra trestního práva, Právnická fakulta, Univerzita Karlova

DOI: <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2023.99-109>

Klíčová slova:

rekognice osob, typy rekognice, zvláštní způsoby dokazování, kriminalistika, trestní řád

Úvod

Rekognice je osvědčeným a hojně využívaným důkazním prostředkem, jehož prostřednictvím bývají v případě očitých svědectví získávány zásadní, nezřídka kdy jediné usvědčující důkazy vztahující se k identitě pachatele. Vzhledem k její komplikovanosti a zásadní neopakovatelnosti jsou na její provedení kladeny značné požadavky, jejichž nedodržení může vést k absolutní či relativní neúčinnosti důkazu. Vhodnost zvoleného typu rekognice náleží k aspektům, jež mohou mít klíčový vliv na věrohodnost výsledků rekognice. S ohledem na interdisciplinaritu této problematiky a nemožnost jejího uspokojivého vyřešení pouze se znalostmi trestního práva však zůstává tato otázka většinou odborníků přehlížena. Tato práce si klade za cíl, v rámci možností svého rozsahu, vedle základní charakteristiky rekognice a zhodnocení vhodnosti jejích typů pro konkrétní věkové skupiny, rovněž poukázat na mnohdy kontradiktorní závěry nejnovějších výzkumů.

¹ Tento text byl zpracován v rámci projektu studentského vědeckého výzkumu „Trestní řád de lege lata i de lege ferenda v ústavněprávních souvislostech“ realizovaného v roce 2023 na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, SVV 260 620/2023.

Základní vymezení rekognice

Nejobecněji rekognicí rozumíme činnost člověka směřující k identifikaci osoby či věci. Může být chápána ve dvou rovinách, v rovině kriminalistické a trestněprávní. Kriminalistika definuje rekognici jako samostatnou metodu kriminalistické praktické činnosti spočívající v identifikaci konkrétní, dříve vlastními smysly vnímané osoby nebo věci znovupoznáním poznávající osobou.² Z trestněprávního hlediska je rekognice nejčastěji vymezována jako zvláštní procesní úkon a samostatný důkazní prostředek spočívající ve znovupoznání osob či věci s cílem důkazně relevantního určení jejich totožnosti v trestním řízení.³

Právní rámec

Rekognice je upravena v osmi odstavcích § 104b zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu („trestní řád“), v hlavě páté upravující dokazování, oddílu třetím obsahujícím zvláštní způsoby dokazování, pod něž vedle rekognice subsumujeme konfrontaci, vyšetřovací pokus, rekonstrukci a prověrku na místě. Úprava rekognice je pro všechny druhy jednotná, přičemž trestní řád *expressis verbis* uvádí pouze rekognici podle vzezření a hlasovou rekognici. V praxi jsou prováděny i jiné druhy rekognice, zejména rekognice dle chůze nebo rekognice na základě jiných dynamických znaků. Takové případy jsou však spíše ojedinělé.

Trestním řádem předvídaný cíl a účel rekognice, kterým je pozitivní individuální identifikace osoby či věci napomáhající objasnění trestných činů a potrestání pachatelů,⁴ je vyjádřen v § 104b odst. 1 trestního řádu, dle kterého se rekognice koná, pokud je „*pro trestní řízení důležité, aby podezřelý, obviněný nebo svědek znovu poznal osobu nebo věc a určil tím jejich totožnost*“. Jak bylo však v minulosti deklarováno rovněž Ústavním soudem, přinejmenším stejně důležitým účelem rekognice je „*vyločení nevinných osob z podezření, a tudíž účel ochrany individuálních práv před neodůvodněným stíháním a odsouzením*“.⁵

² Němec, M.: *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: Eurounion, 2004, s. 286.

³ Srov. Jelínek J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Leges, 2021, s. 463; srov. Císařová, D. Fenyk, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Linde, 2004, s. 365.

⁴ Dvořák, M.: *Rekognice osob v trestním řízení*. Praha: Leges, 2022, s. 27.

⁵ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 31. 3. 2002, sp. zn. III. ÚS 256/01 (37/2002 Usn.).

Rekognice probíhá zásadně ve dvou fázích. Nejprve je nutné poznávající osobu vyslechnout v souladu s ustanovením § 104b odst. 2 trestního řádu. Výslech se týká dvou okruhů informací, a to okolností, za kterých byla poznávaná osoba vnímána, mezi které řadíme zejména časové, místní či světelné podmínky, ale i celkovou dobu předchozího vnímání nebo tehdejší psychofyzický stav poznávajícího.⁶ V rámci druhého okruhu informací je poznávající dotazován na znaky a zvláštnosti dříve vnímané osoby, na jejichž základě může následně dojít k identifikaci. Případná třetí fáze, jejíž provedení je však v současné době pouze fakultativní, spočívá v následném výslechu, při němž mají být odstraněny rozpory mezi předchozí výpovědí a výsledky rekognice.

Současná právní úprava zakotvuje prioritu rekognice *in natura*, a to konkrétně v ustanovení § 104b odst. 3 trestního řádu, které umožňuje provedení rekognice podle fotografie pouze za předpokladu, že není možné ukázat osobu, která má být poznána. Předmětné ustanovení rovněž stanoví minimální velikost rekogniční skupiny, neboť uvádí, že poznávaná osoba se poznávajícímu ukáže mezi nejméně třemi výrazně se neodlišujícími osobami, přičemž je jí ponecháno na vůli, na jaké místo se v rekogniční skupině zařadí. Trestní řád také umožňuje provedení rekognice skryté, tak, aby se poznávající osoba nemusela setkat s osobou poznávanou, což je velmi přínosné zejména v případech trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, u nichž by v opačném případě oběť účast na rekognici odmítla.

Klasifikace rekognice

Rekognice může být členěna dle řady hledisek. Nejčastějším kritériem dělení je dle druhu objektu na: a) rekognici osob, b) rekognici věcí a c) rekognici zvířat. Dále lze rekognici kategorizovat dle stupně původnosti objektu na: a) rekognici *in natura* a b) rekognici podle modelu (zejména podle fotografie). Rekognice osob může být rozdělována rovněž podle identifikačních znaků objektu na: a) rekognici podle anatomicko-morfologických znaků a b) rekognici podle funkčně-dynamických znaků, návyků a stereotypů. V neposlední řadě je zde členění dle typu rekognice na: a) simultánní rekognici, b) sekvenční rekognici, c) eliminační rekognici a d) *wildcard* rekognici.⁷

⁶ Dvořák, M.: *Op. cit.*, s. 47.

⁷ Dvořák, M.: *Op. cit.*, s. 57.

Typy rekognice

Členění rekognice na jednotlivé typy se odvozuje od komplexního pojetí rekogničního úkonu. Toto dělení již dlouhá léta vzbuzuje řadu polemik. Pozornost je upínána k otázce, který z dále rozebíraných způsobů provádění rekognice je pro praxi nejlepší jak z hlediska nejvyššího počtu správných identifikací, tak z hlediska co největší eliminace chybných pozitivních identifikací. Neboť právě flagrantní počet případů justičních omylů založených na chybné identifikaci implikuje, že metoda skýtající záruky proti těmto pochybením a vykazující nejmenší riziko označení nevinných osob by měla být preferovanou volbou.

Výzkumy usilující o zodpovězení této otázky jsou prováděny zejména v laboratorních podmínkách, v jejichž rámci dochází k umělému sehrání zločinu. Jejich zobecněné závěry následně slouží, respektive by měly sloužit, jako podněty a vodítka pro normotvorbu a postupy vyšetřovatelů v praxi.

Ačkoli v předchozích dekadách existoval poměrně silný narativ o převaze jednoho typu, závěry nejnovějších studií tak jednoznačné nejsou. Jedním, nikoli však výlučným, důvodem jejich protichůdných závěrů je použití rozdílné metodologie provádění výzkumu. Mezi další se poté řadí nestejnorodá skupina proměnných, jejichž vliv byl zkoumán, jakož i případné metodologické lapsy.

Simultánní rekognice

Simultánní rekognice spočívá v typu znovupoznávání, při němž jsou poznávající osobě ukázány všechny objekty najednou. Poznávající má před sebe předvedeny v jednu chvíli všechny poznávané osoby, přičemž má sdělit, zda dříve vnímanou osobu poznává, a pokud ano, tak s jakou jistotou. Hlavním důvodem, pro který je simultánní rekognice kritizována, je skutečnost, že princip, na němž je založena, vede k tzv. *relativnímu poměřování* spočívající ve srovnávání předvedených osob mezi sebou, přičemž je vybírána ta, jež je pachatelem nejpodobnější. Podstatou rekognice by však mělo být absolutní poměřování paměťové stopy dříve vnímané osoby s aktuálně vnímaným objektem a nikoli vzájemné srovnávání poznávaných osob a hledání *té nejpodobnější*, která však současně nemusí být pachatelem.⁸

⁸ Srov. Wells, G. L.: What do we know about eyewitness identification? In: *American Psychologist*. 1993, 48 (5), s. 553–571; nebo Meissner, C. A.; Tredoux, C. G.; Parker, J. F.; MacLin, O. H.: Eyewitness decisions in simultaneous and sequential lineups: A dual process signal detection theory analysis. In: *Memory and Cognition*. 2005, 33 (5), s. 783–792.

Takový závěr by představoval enormní riziko v případě, kdy by se pachatel mezi poznávanými osobami nevyskytoval, následkem čehož by mohlo dojít k označení nevinné osoby. Přes výše zmíněná negativa je však simultánní rekognice stále nejrozšířenějším typem,⁹ a současně některé z doposud kritizovaných aspektů byly některými nejnovějších výzkumů vyvráceny nebo alespoň relativizovány.

Sekvenční rekognice

Sekvenční rekognice je druhým nejrozšířenějším typem rekognice a je rozšířena zejména v zemích common law systému, přičemž v jejím průběhu dochází k absolutnímu poměrování. Poznávajícímu jsou objekty ukazovány postupně jeden po druhém, a nedochází tedy k myšlenkovému procesu vybírání *té nejpodobnější* osoby, čímž je snižováno riziko označení nevinné osoby.¹⁰ Nicméně i sekvenční rekognice skýtá řadu úskalí a je nezbytné, aby pravidla její realizace byla stanovena v souladu s vědeckými poznatky za účelem eliminace rizikových faktorů. Mezi klíčové aspekty patří, zda se jedná o jednokolovou či vícekolovou rekognici, na jaké místo je podezřelá osoba zařazena nebo skutečnost, že předem nesmí být poznávajícímu znám počet předváděných objektů.

Eliminační rekognice

S ohledem na vysoké počty chybných pozitivních identifikací a nastíněná negativa simultánní rekognice se začaly vyskytovat snahy o nalezení mechanismů a metod, které by tyto rizikové faktory eliminovaly. Za tímto účelem byla představena tzv. *eliminační rekognice*, která měla cílit zejména na snížení počtu chybných pozitivních identifikací učiněných dětskými svědky, jejichž počty byly výrazně vyšší než u dospělých osob. Podstatou eliminační rekognice je nejprve předvedení všech osob najednou, přičemž je poznávající vyzván, aby vybral objekt, který je pachateli nejpodobnější. Následně je v druhé fázi poznávajícímu vybraná osoba znovu ukázána s dotazem, zda se jedná o pachatele, což by mělo zvyšovat ochranu před falešnou pozitivní identifikací.

⁹ Wells, G. L., & Olson, E. A. Eyewitness testimony. In: *Annual Review of Psychology*. 2003, 54, s. 279.

¹⁰ Srov. Pozzulo, J. D.; Reed, J.; Pettalia, J.; Dempsey, J.: Simultaneous, Sequential, Elimination, and Wildcard: A Comparison of Lineup Procedures. In: *Journal of Police and Criminal Psychology*. 2016, 31 (1), s. 72.

Wildcard rekognice

Poslední typ byl rovněž vytvořen s cílem snížit počet chybných pozitivních identifikací u dětských svědků. *Wildcard* rekognice je prováděna na základě fotografie či videozáznamu. Na rozdíl od ostatních typů, u nichž je poznávající pouze slovně instruován, že se pachatel mezi objekty nemusí vyskytovat, je v tomto případě přidána volba *nevím, nejsem si jistý* případně *není tu*, která je zhmotněna v tzv. *Mr. Nobody Card*. Tuto variantu má poznávající zvolit, pokud je přesvědčen, že se pachatel mezi poznávanými osobami nevyskytuje. Významu tato karta nabývá zejména u dětských svědků, u nichž bylo prokázáno, že pouhá slovní instrukce, že se pachatel nemusí mezi objekty vyskytovat, nepostačuje pro eliminaci chybných pozitivních identifikací, neboť právě u dětských svědků se nejvíce projevuje snaha zavděčit se vyšetřovatelům či nezklamat.¹¹

Výzkumy jednotlivých typů rekognice

Výzkumy do roku 2016

V návaznosti na značnou míru chybovosti u nejčastěji využívané simultánní rekognice byla provedena řada výzkumů, které se snažily odhalit příčiny těchto pochybení a poskytnout vodítka ke zlepšení. Do roku 2017 byla převážně preferována rekognice sekvenční,¹² zejména z důvodu redukce počtu chybných pozitivních identifikací u rekognice bez pachatele až o 25 %, ¹³ a současně poměrně malého snížení počtu správných pozitivních identifikací u rekognici s pachatelem. Tyto výsledky byly poprvé uveřejněny již v roce 1985 a založily tzv. *sequential superiority effect*,¹⁴ a následně byly potvrzeny výsledky mnoha

¹¹ Havard, C.; Memon, A.: The mystery man can help reduce false identification for child witnesses: Evidence from video lineups. In: *Applied Cognitive Psychology*. 2013, 27 (1), s. 50–59.

¹² Srov. Např. Wells, G. L.; Memon, A.; Penrod, S.: Eyewitness evidence: Improving its probative value. In: *Psychological Science in the Public Interest*. 2006, 7 (2), s. 45–75.

¹³ Steblay, N. K.; Dysart, J. E.; Wells, G. L.: Seventy-two tests of the sequential lineup superiority effect: a meta-analysis and policy discussion. In: *Psychology, Public Policy, and Law*. 2011, 17 (1), s. 137. Klobuchar, A.; Steblay, N.; Caliguiri, H. L.: Symposium: Reforming eyewitness identification: Convicting the guilty, protecting the innocent: Improving eyewitness's identifications: Henepin Country's blind sequential lineup pilot project. In: *Cardozo Public Law, Policy & Ethics Journal*. 2006, 4, s. 381–413.

¹⁴ Lindsay, R., & Wells, G. L.: Improving eyewitness identifications from lineups: Simultaneous

dalších výzkumů. Na základě těchto výsledků došlo k prosazení legislativních změn v common law prostředí, jimiž došlo k zavedení sekvenční rekognice ve třetině států USA, Kanadě a Velké Británii.¹⁵

Výše zmíněné závěry o vlivu sekvenční rekognice na snížení počtu chybných pozitivních identifikací byly potvrzeny i v terénním výzkumu G. L. Wellse, který byl proveden na 494 reálných trestních případech. Z jeho výzkumu vyplývá snížení chybných pozitivních identifikací o necelých 10 %. I přesto však výsledky u sekvenční rekognice dosahovaly 30,9 %.

Výzkumy s kontradiktorními závěry

Zejména v souvislosti s implementací nové metodologie začaly studie vykazovat výsledky odlišné od těch provedených do roku 2016, přičemž některé z nich dokonce vykazovaly větší přesnost rekognice simultánní.¹⁶ Bylo poukázáno rovněž na skutečnost, že výsledky sekvenční rekognice významně závisí na pozici podezřelého v rekogniční skupině, neboť z výzkumů vyplývalo, že postupně klesá přesnost hodnocení poznávajícího. Dalším potenciálním negativem u sekvenční rekognice prováděné způsobem, při němž poznávající musí učinit okamžitou volbu v prvním kole, je riziko výběru nevinné osoby před tím, než bude poznávajícímu podezřelý vůbec ukázán. Z toho důvodu výzkumy doporučují, aby poznávající nejprve shlédl všechny objekty, a teprve následně, ve druhém kole, činil volbu.

Srovnávací analýza

V roce 2020 byla provedena analýza 36 studií z posledních let, které se zabývaly srovnáváním sekvenční a simultánní rekognice.¹⁷ Analýza zpochybnila řadu předchozích studií, nebo alespoň relativizovala jejich závěry s poukazem na potenciální vliv dalších proměnných, jež v nich nebyly reflektovány. Nejdůležitějším faktorem v tomto směru shledává velikost rekogniční skupiny, přičemž

versus sequential lineup presentation. In: *Journal of Applied Psychology*. 1985, 70 (3), s. 556–564.

¹⁵ Seale-Carlisle, T. M., & Mickes, L.: US line-ups outperform UK line-ups. In: *Royal Society Open Science*. 2016 3 (9).

¹⁶ Seale-Charlisle, T. M.; Wetmore, S. A; Flowe, H. D; Mickes, L.: Designing Police Lineups to Maximize Memory Performance. In: *Journal of Experimental Psychology: Applied*. 2019, 25 (3), s. 427.

¹⁷ Kaesler, M., Dunn, J.C., Ransom, K. et al.: Op. cit, s. 1–21.

již v minulosti bylo opakovaně prokázáno, že po dosažení určité hranice klesá pravděpodobnost správného výběru s rostoucím počtem objektů.¹⁸

Analýza dospěla k závěru, že obě metody mají odlišné charakteristiky a každá z nich vyvolává jiné účinky na paměť poznávajícího. Z doposud zjištěných výsledků se pozitivní a negativní účinky obou metod navzájem vyrovnávají, a tudíž u dospělých poznávajících nelze jednoznačně určit převahu jednoho typu rekognice.

Vhodnost jednotlivých typů pro jiné věkové skupiny

Děti

Velké množství falešných pozitivních identifikací u dětských svědků bylo jedním z motivů pro zkoumání nových možností a typů rekognice. Eliminační i *wild-card* rekognice byly představeny poté, co bylo zjištěno, že sekvenční rekognice neposkytuje stejné záruky jako u dospělých poznávajících. U dětí byla naopak prokázána velmi nízká míra správných odmítnutí u rekognice bez pachatele.¹⁹ Na základě výše uvedeného bych se tedy u dětí přikláněla buď k metodě eliminační nebo *wildcard*. Obě metody mají obdobné procento správných pozitivních identifikací,²⁰ nicméně u eliminační metody byla prokázána vyšší míra správných odmítnutí.²¹

Adolescenti

Donedávna byly samostatné výzkumy věnovány výhradně dětem, neboť u nich byla prokázána výrazně větší chybovost. Do roku 2022 existovaly pouze dvě studie, které zkoumaly vhodnost jednotlivých typů rekognice u adolescentů. Automaticky se na ně aplikovaly závěry vztahující se buď na děti, nebo na

¹⁸ Swets, J. A.: Indices of signal detectability obtained with various psychophysical procedures. In: *The Journal of the Acoustical Society of America*. 1959, 31 (4), s. 511–513.

¹⁹ Pozzulo, J. D.; Reed, J.; Pettalia, J.; Dempsey, J.: Op. cit., s. 71–80. Srov. Pozzulo, J. D.; Lindsay R. C.: Identification accuracy of children versus adults: A meta-analysis. In: *Law and Human Behavior*. 1998, 22 (5), s. 549–570.

²⁰ Pozzulo, J. D.; Dempsey, J.; Corey, S. et al.: Can a lineup procedure designed for child witnesses work for adults? Comparing simultaneous, sequential and elimination lineup procedures. In: *Journal of Applied Psychology*. 2008, 38 (9), s. 2201 a násl.

²¹ Pozzulo, J. D.; Reed, J.; Pettalia, J.; Dempsey, J.: Op. cit., s. 71–80.

dospělé. Taková praxe však není žádoucí, jelikož v průběhu dospívání dochází k řadě psychologických i fyziologických změn, které odlišují, pořeš si skupinu adolescentů jak od dětí, tak dospělých. Současně právě adolescenti jsou čím dál častěji svědky násilné trestné činnosti a následně subjekty rekognice.

V červnu 2022 byl zveřejněn výzkum, který zkoumal všechny typy rekognice a vhodnost jejich použití u adolescentů.²² Výzkum byl proveden na reprezentativním vzorku 470 adolescentů ve věku od 15 do 18 let. Výsledky neprokazují signifikantní výhodu jedné konkrétní metody, nicméně nejlepších výsledků dosáhly metody *wildcard* a simultánní.

Osoby nad 60 let

Na starší osoby rovněž nelze automaticky uplatňovat závěry zjištěné pro dospělé, neboť zejména v pokročilém věku dochází k fyziologickým změnám ovlivňujícím paměťové schopnosti. Roli zde může hrát i psychologický aspekt, kdy starší osoby mohou již ze samotného provádění rekognice pociťovat výrazně vyšší míru stresu, následkem čehož snadněji podléhají sugesci. Z výzkumů u této skupiny vyplynula převaha eliminační a simultánní metody nad metodou *wildcard*.²³

Závěr

Rekognice může být velmi užitečným institutem s klíčovou důkazní rolí v trestním řízení. S ohledem na svou složitost, provázanost její věrohodnosti na sebestmenší procesní pochybení a snahu o nalezení nejlepší metody a procesních pravidel je již několik desítek let podrobována vědeckému zkoumání. Současně je nutné poznamenat, že „pouhé“ nalezení nevhodnější metody negarantuje dostatečnou ochranu práv podezřelého, neboť je nezbytné, aby byl celý průběh rekognice prováděn s co nejvyšší mírou profesionality a s vědomím, v jak nebezpečný nástroj se tento důkazní prostředek může změnit. Neboť, jak vyplývá

²² Thompson, L.E., Pozzulo, J., Fraser, B.M. et al. The Impact of Procedure and Filler Similarity on Adolescent Eyewitness Lineup Performance. In: *Journal of Police and Criminal Psychology*. 2022, s. 1-15.

²³ Pica, E.; Pozzulo, J.: Comparing Younger and Older Adult Eyewitnesses: Examining the Simultaneous, Elimination, and Wildcard Lineup Procedures. In: *Psychiatry, Psychology, and Law*. 2017, 25 (1), s. 106-123.

ze statistik, označení nevinné osoby při rekognici přispělo k 70 % z celkového počtu justičních omylů v USA.²⁴

Posílení některých záruk vztahujících se k provádění rekognice mělo přinést navrhované znění trestního řádu. Nejvýznamnější změnou mělo být obligatorní pořizování zvukového či obrazového záznamu při průběhu rekognice. Nebylo-li by to možné, byla zakotvena povinná přítomnosti alespoň jedné nezúčastněné osoby. Další novinkou byla možnost prověření osoby při pochybnostech o její důvěryhodnosti. Návrh naopak setrval u současného typu rekognice, neboť předpokládal rekognici simultánní. Za negativní však považuji skutečnost, že i do budoucna měla být ponechána specialita rekognice *in natura* či fakultativnost třetí fáze – následného výsledku.

Z výsledků výzkumů vyplývá, že by bylo vysoce žádoucí zakotvit rozdílné metody pro děti a adolescenty, ať už by se jednalo o metodu wildcard či eliminační, neboť obě vykazují obdobné výsledky. U dospělých je pak vzhledem ke kontradiktorním závěrům nejnovějších výzkumů jednoznačný závěr o nevhodnějším typu rekognice značně diskutabilní. Na základě doposud známých výzkumů a empiricky ověřených dat, které jednoznačně odhalují nevýhody simultánní rekognice v praxi, a s ohledem na výsledky jediného rozsáhlejšího terénního výzkumu bych se však přikláněla k vícekolové sekvenční rekognici s možností výběru pozice podezřelou osobou, za současného dodržení ostatních, neméně důležitých procesních pravidel.

Resumé

Simultaneous, sequential, wildcard or elimination line-up – which to prefer?

Recognition is a well-established and widely used means of evidence which, in the case of eyewitness testimony, tends to provide crucial, and often the only, incriminating evidence related to the identity of the perpetrator. Due to its complexity and unrepeatability, its performance is subject to considerable requirements, and failure to comply with them may result in the absolute or relative ineffectiveness of the evidence. The appropriateness of the type of recognition chosen is one of the aspects that may have a key influence on the credibility of the results of the recognition. However, in view of the interdisciplinary nature

²⁴ Eyewitness Identification Reform. *The Innocence Project*, [cit. 2023-11-10]. Dostupné z: <https://www.innocenceproject.org/causes/eyewitness-misidentification/>.

of this issue and the impossibility of its satisfactory resolution with knowledge of criminal law alone, this question remains overlooked by most experts. This paper aims, within the limits of its scope, to highlight the contradictory conclusions of the latest research, in some cases, contradictory conclusions of the latest research in addition to the basic characteristics of recognition and evaluation of the suitability of its types for specific age groups.